Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

21 päivänä heinäkuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Tulliliitto — Yhteinen tullitariffi — Taloudellisesti vaikuttavat tullimenettelyt — Ulkoinen jalostus — Asetus (ETY) N:o 2913/92 — 148 artiklan c alakohta — Luvan myöntäminen — Taloudelliset edellytykset — Yhteisössä toimivien tuottajien keskeisille eduille ei aiheudu vakavaa haittaa — Käsite ”yhteisössä toimivat tuottajat”

Asiassa C-4/15,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Hoge Raad der Nederlanden (Alankomaiden ylin tuomioistuin) on esittänyt 19.12.2014 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 12.1.2015, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

Staatssecretaris van Financiën

vastaan

Argos Supply Trading BV,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit C. Lycourgos, E. Juhász, C. Vajda ja K. Jürimäe (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: H. Saugmandsgaard Øe,

kirjaaja: hallintovirkamies I. Illéssy,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.1.2016 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Argos Supply Trading BV, edustajinaan J. A. G. Winkels ja O. R. L. Gemin, belastingadviseurs,

— Alankomaiden hallitus, asiamiehinään M. Bulterman ja B. Koopman,

— Kreikan hallitus, asiamiehinään K. Nasopoulou ja K. Karavasili,

— Euroopan komissio, asiamiehinään L. Grønfeldt, H. Kranenborg ja A. Lewis,

kuultuaan julkisasiamiehen 7.4.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: hollanti.

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL 1992, L 302, s. 19; jäljempänä tullikoodeksi) 148 artiklan c alakohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa asianosaisina ovat Staatssecretaris van Financiën (valtiovarainministeriön valtiosihteeri, Alankomaat) ja Argos Supply Trading BV (jäljempänä Argos) ja jossa on kyse siitä, että Alankomaiden tulliviranomaiset ovat hylänneet kyseisen yhtiön esittämän hakemuksen, jolla se oli pyytänyt lupaa ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiseen.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus (ETY) N:o 2473/86

3 Ulkoisesta jalostusmenettelystä ja vakiovaihtojärjestelmästä 24.7.1986 annettuun neuvoston asetukseen (ETY) N:o 2473/86 (EYVL 1986, L 212, s. 1) sisältyivät säännökset, joita sovellettiin kyseiseen tullimenettelyyn tullikoodeksin voimaantuloon asti. Asetuksen johdanto-osan ensimmäisessä perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”monet yhteisössä toimivat yritykset käyttävät kansainvälisen työnjaon puitteissa ulkoista jalostusmenettelyä eli vievät tavaroita, jotta ne voidaan tuoda uudelleen valmistuksen, käsittelyn tai korjauksen jälkeen; kyseisen menettelyn käyttö voidaan perustella taloudellisilla tai teknisillä syillä”.

Tullikoodeksi

4 Tullikoodeksi on korvattu 1.5.2016 alkaen unionin tullikoodeksista 9.10.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 952/2013 (EUVL 2013, L 269, s. 1, oikaisu EUVL 2013, L 287, s. 90). Käsiteltävässä asiassa on pääasian tosiseikkojen tapahtumisajan takia sovellettava kuitenkin edelleen tullikoodeksia.

5 Tullikoodeksin johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa todettiin seuraavaa:

”sisämarkkinoiden ajatuksen toteuttamiseksi koodeksissa on oltava yleiset säännöt ja menettelyt, joilla varmistetaan tariffitoimenpiteiden ja muiden yhteisön tasolla käyttöön otettujen toimenpiteiden soveltaminen, maatalouspolitiikan ja kauppapolitiikan toimenpiteet mukaan luettuina, [Euroopan unionin] ja kolmansien maiden välisessä tavaroiden kaupassa näiden yhteisten politiikkojen vaatimukset huomioon ottaen,

on syytä täsmentää, että tätä koodeksia sovelletaan muita aloja koskevien erityissäännösten soveltamista rajoittamatta; tällaisia erityissääntöjä voi olla olemassa tai niitä voidaan ottaa käyttöön erityisesti maataloutta, tilastoja tai kauppapolitiikkaa ja yhteisön omia varoja koskevassa sääntelyssä.”

6 Tullikoodeksin 84 artiklassa säädettiin, että tullikoodeksin 85–90 artiklassa tarkoitettiin ”taloudellisesti vaikuttavalla tullimenettelyllä” muun muassa tullivalvonnassa tapahtuvaa valmistusta ja ulkoista jalostusta.

7 Tullikoodeksin 85 artiklan mukaan kaikkien taloudellisesti vaikuttavien tullimenettelyiden soveltaminen edellytti tulliviranomaisten myöntämää lupaa.

8 Saman tullikoodeksin 133 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Lupa [tullivalvonnassa tapahtuvaan valmistukseen] voidaan myöntää ainoastaan:

– –

e) jos edellytykset, joilla menettely voi osaltaan vaikuttaa tavaroiden valmistustoiminnan luomiseen tai ylläpitämiseen [unionissa] haittaamatta samankaltaisia tavaroita tuottavien keskeisiä etuja, täyttyvät (taloudelliset edellytykset).”

9 Tullikoodeksin 145 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Ulkoisessa jalostusmenettelyssä voidaan viedä yhteisötavaroita väliaikaisesti [unionin] tullialueelta jalostustoimintoja varten sekä luovuttaa näissä toiminnoissa saatavia tuotteita vapaaseen liikkeeseen kokonaan tai osittain tuontitullitta – –.

– –

3. Seuraavilla ilmaisuilla tarkoitetaan:

a) ’väliaikaisesti viedyillä tavaroilla’ ulkoiseen jalostusmenettelyyn asetettuja tavaroita;

b) ’jalostustoiminnoilla’ 114 artiklan 2 kohdan c alakohdan ensimmäisessä, toisessa ja kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitettuja toimintoja;

c) ’jalostetuilla tuotteilla’ kaikkia jalostustoiminnoissa saatavia tuotteita;

– –”

10 Tullikoodeksin 148 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”Lupa [ulkoiseen jalostusmenettelyyn] voidaan myöntää ainoastaan:

– –

c) jos ulkoista jalostusmenettelyä koskevan luvan myöntäminen ei vakavasti haittaa yhteisössä toimivien tuottajien keskeisiä etuja (taloudelliset edellytykset).”

11 Tullikoodeksin 151 artiklan 1 kohdassa säädettiin seuraavaa:

”Täydellinen tai osittainen vapautus tuontitulleista 145 artiklan mukaisesti on toteutettava siten, että vapaaseen liikkeeseen luovutetuista jalostetuista tuotteista kannettavien tuontitullien määrästä vähennetään niiden tuontitullien määrä, jotka kannettaisiin samana päivänä väliaikaisesti viedyistä tavaroista, jos ne olisi tuotu [unionin] tullialueelle maasta, jossa niihin on kohdistettu jalostustoiminto tai viimeisin jalostustoiminto.”

Soveltamisasetus

12 Tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2.7.1993 annettu komission asetus (ETY) N:o 2454/93 (EYVL 1993, L 253, s. 1) on kumottu 1.5.2016 alkavin vaikutuksin 1.4.2016 annetulla komission täytäntöönpanoasetuksella (EU) N:o 2016/481 (EUVL 2016, L 87, s. 24). Pääasian tosiseikkojen tapahtumisajan takia

käsiteltävässä asiassa on kuitenkin sovellettava edelleen asetusta N:o 2454/93, sellaisena kuin se on muutettuna 4.5.2001 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 993/2001 (EYVL 2001, L 141, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus).

13 Soveltamisasetuksen III osaston, jonka otsikkona oli ”Taloudellisesti vaikuttavat tullimenettelyt”, 6 luku koski ulkoista jalostusmenettelyä. Asetuksen tähän lukuun kuuluvassa 585 artiklassa säädettiin seuraavaa:

”1. Jollei muuta ilmene, yhteisön toimijoiden olennaisille eduille ei katsota aiheutuvan vakavaa haittaa.

_ _”

Yhdistetty nimikkeistö

14 Tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23.7.1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL 1987, L 256, s. 1) liitteessä I olevaan yhdistettyyn nimikkeistöön, sellaisena kuin se on muutettuna 20.9.2007 annetulla komission asetuksella (EY) N:o 1214/2007 (EUVL 2007, L 286, s. 1), sisältyy 22 ryhmä, jonka otsikkona on ”Juomat, etyylialkoholi (etanoli) ja etikka”. Tämä ryhmä käsittää muun muassa alanimikkeen 2207 10 00, jonka tekstinä on ”denaturoimaton etyylialkoholi (etanoli), alkoholipitoisuus vähintään 80 tilavuusprosenttia”. Tähän nimikkeeseen luokitelluista tavaroista kannetaan tulli, jonka suuruus on 19,2 euroa hehtolitralta ja joka vastaa maksua, jonka suuruus on noin 40 prosenttia tavaran arvosta.

15 Alanimike 3824 90 97, jonka tekstinä on ”Muut”, sisältyy kyseisen yhdistetyn nimikkeistön 38 ryhmään, jonka otsikkona on ”Erinäiset kemialliset tuotteet”. Tähän alanimikkeeseen kuuluvista tavaroista kannetaan 6,5 prosentin suuruinen arvotulli.

16 Edellä mainitun yhdistetyn nimikkeistön 27 ryhmässä, jonka otsikkona on ”Kivennäispolttoaineet, kivennäisöljyt ja niiden tislaustuotteet; bitumiset aineet; kivennäisvahat”, olevien alanimikkeiden 2710 11 25–2710 11 90 mukaan kaikista tekstiä ”moottoribensiini” vastaavista tavaroista kannetaan 4,7 prosentin suuruinen arvotulli.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

17 Argos pyysi 30.6.2008 jättämässään hakemuksessa Alankomaiden tulliviranomaisilta tullikoodeksin 85 artiklan nojalla lupaa ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiseen. Yhtiö halusi asettaa kyseiseen menettelyyn bensiinin, joka oli yhteisötavaran asemassa ja joka oli tarkoitettu vietäväksi, jotta se sekoitettaisiin kolmannesta valtiosta peräisin olevaan sellaiseen bioetanoliin, jota ei ollut luovutettu vapaaseen liikkeeseen unionissa. Argos saisi tämän sekoittamisen, jossa seossuhteena on noin 15 yksikköä bensiiniä ja noin 85 yksikköä bioetanolia, tuloksena Ethanol 85 -nimisen tuotteen (jäljempänä E85), joka on tietyissä mukautetuissa ajoneuvoissa, nk. flexifuel-ajoneuvoissa, käytettävä biopolttoaine.

18 Lupahakemuksesta kävi ilmi, että Argos suunnitteli toteuttavansa sekoittamisen aavalla merellä. Bensiini ja bioetanoli olisi tuotu laivaan alankomaalaisessa satamassa ja lastattu laivan kahteen osastoon, jotka olisi erotettu toisistaan väliseinällä. Aluksen lähdettyä satamasta väliseinä olisi poistettu, kun alus olisi saapunut unionin aluevesien ulkopuolelle, jolloin molemmat ainesosat olisivat sekoittuneet toisiinsa meren aaltojen tehostaessa tätä prosessia. Tämän jälkeen laiva olisi palannut Alankomaihin.

19 Näin saadusta E85:stä olisi tehty tulli-ilmoitus sen luovuttamiseksi vapaaseen liikkeeseen unionissa ja siitä olisi kannettu kyseistä tuotetta koskeva tuontitulli, joka on 6,5 prosentin arvotulli. Ulkoista jalostusmenettelyä sovellettaessa Argosin maksettavaksi tulevasta tullista olisi tässä yhteydessä

vähennetty määrä, joka vastaa samana päivänä yhteisöstä peräisin olevaan bensiiniin sovellettavien tullimaksujen määrää eli 4,7 prosentin arvotullia, jos se olisi tuotu sen sekoituspaikasta unioniin ja luovutettu siellä vapaaseen liikkeeseen.

20 Alankomaiden tulliviranomaiset siirsivät Argosin hakemuksen lausuntoa varten Euroopan komissiolle, jotta tämä tutkisi, täyttyivätkö tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamista koskevan luvan myöntämisen edellytykseksi asetetut taloudelliset edellytykset tässä asiassa. Komissio pyysi sen jälkeen hakemuksesta lausunnon tullikoodeksikomitealta (jäljempänä komitea).

21 Komitea katsoi, ettei Argosille pitänyt myöntää lupaa ulkoiseen jalostusmenettelyyn, koska kyseiset edellytykset eivät täyttyneet. Se teki tämän päätelmän niiden väitteiden perusteella, jotka komissio oli esittänyt 11.11.2009 pidetyssä komitean kokouksessa. Komissio totesi kokouksessa, että suuren E85:n määrän tuonti unioniin vahingoittaisi vakavasti yhteisössä toimivien bioetanolin tuottajien keskeisiä etuja. Unioniin tuotu E85 kilpailisi nimittäin suoraan unionissa tuotetun bioetanolin kanssa, koska E85 koostuu pääasiallisesti bioetanolista. Komission mukaan yhteisön bioetanoliteollisuus on ylikapasiteettitilanteessa.

22 Alankomaiden tulliviranomaiset hylkäsivät Argosin hakemuksen 13.4.2010 tekemällään päätöksellä näihin perusteluihin viitaten. Argos nosti kanteen sen hakemuksesta tehdystä hylkäävästä päätöksestä Rechtbank Haarlemissa (Haarlemin ensimmäisen asteen tuomioistuin, Alankomaat), joka ei hyväksynyt yhtiön kannetta.

23 Argos valitti Rechtbank Haarlemin tuomiosta Gerechtshof te Amsterdamiin (Amsterdamin muutoksenhakutuomioistuin, Alankomaat). Viimeksi mainittu tuomioistuin kumosi 3.10.2013 antamallaan ratkaisulla ensimmäisen oikeusasteen ratkaisun katsoen muun muassa, että sen selvittämiseksi, täyttyivätkö ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiselle asetetut taloudelliset edellytykset, ei ollut selvitettävä, aiheutuuko yhteisötavaran asemassa olevan bensiinin valmistamisesta E85:ksi ulkoisessa jalostusmenettelyssä haittaa yhteisössä toimivien bioetanolin tuottajien keskeisille eduille, vaan oli selvitettävä, aiheutuuko siitä haittaa yhteisössä toimivien E85:n tuottajien keskeisille eduille. Kyseisen tuomioistuimen mukaan on kuitenkin niin, että koska Alankomaiden tulliviranomaisten käytettävissä ei ollut viitteitä siitä, että haetun menettelyn käyttäminen vahingoittaisi viimeksi mainittujen tuottajien etuja, kyseisten tulliviranomaisten olisi pitänyt katsoa mainittujen taloudellisten edellytysten täyttyneen soveltamisasetuksen 585 artiklan 1 kohdassa vahvistetun olettaman mukaisesti. Valtiovarainministeriön valtiosihteeri teki tämän jälkeen kassaatiovalituksen Hoge Raad der Nederlandenille (Alankomaiden ylin tuomioistuin).

24 Tämä tuomioistuin katsoo, että valituksesta annettava ratkaisu riippuu tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa tarkoitetun käsitteen ”yhteisössä toimivat tuottajat” tulkinnasta ja erityisesti siitä kysymyksestä, voidaanko tähän käsitteeseen sisällyttää yhteisössä toimivat bioetanolin tuottajat.

25 Kyseinen tuomioistuin on epävarma erityisesti siitä, onko 11.5.2006 annetussa tuomiossa Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312), joka koski tullivalvonnassa tapahtuvaa valmistusta koskevaa menettelyä, annettu vastaus ulotettava analogisesti koskemaan ulkoista jalostusmenettelyä. Kyseisestä tuomiosta käy ilmi, että tutkittaessa sitä, onko tullivalvonnassa tapahtuvaa valmistusta koskevan menettelyn soveltamisen edellytyksenä olevia taloudellisia edellytyksiä noudatettu, huomioon on otettava sekä niiden yhteisössä toimivien tuottajien, jotka valmistavat jalostamalla saatavaa lopputuotetta, että niiden yhteisössä toimivien tuottajien, jotka valmistavat jalostuksessa käytettäviä raaka-aineita, keskeiset edut.

26 Tässä tilanteessa Hoge Raad der Nederlanden on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko tullikoodeksin 148 artiklan c alakohtaan sisältyvää käsitettä ’yhteisössä toimivat tuottajat’ tulkittava ulkoisen jalostusmenettelyn taloudellisia edellytyksiä arvioitaessa siten, että sillä tarkoitetaan myös niitä yhteisössä toimivia tuottajia, jotka valmistavat samanlaisia raaka-aineita tai puolivalmisteita kuin ne jalostusmenettelyssä käytettävät raaka-aineet tai puolivalmisteet, jotka eivät ole yhteisötavaroita?

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

Alustavat huomautukset

27 Ensinnäkin Hoge Raad der Nederlanden on todennut ennakkoratkaisupyynnössään, että pääasian tosiseikoista, sellaisina kuin Gerechtshof te Amsterdam on ne vahvistanut, ei ilmene ainoatakaan viitettä siitä, että Argosin hakema ulkoisen jalostusmenettelyn käyttäminen vahingoittaisi yhteisössä toimivien E85:n tuottajien keskeisiä etuja.

28 Komissio kiistää kuitenkin tämän olettaman ja toteaa pääasiallisesti, että kyseisen menettelyn soveltaminen vahingoittaisi sekä yhteisössä toimivien bioetanolin tuottajien että yhteisössä toimivien E85:n tuottajien keskeisiä etuja. Tämä käy erityisesti ilmi edellä tämän tuomion 21 kohdassa mainitun 11.11.2009 pidetyn komitean kokouksen pöytäkirjasta. Komission mukaan ennakkoratkaisukysymys ei kuitenkaan ole relevantti siinä tapauksessa, että katsotaan, että kyseisen menettelyn käyttäminen vahingoittaisi myös yhteisössä toimivien E85:n tuottajien keskeisiä etuja.

29 Siltä osin kuin komissio haluaa kyseenalaistaa pääasian tosiseikat, sellaisina kuin ne käyvät ilmi ennakkoratkaisupyynnöstä, on palautettava mieleen, että SEUT 267 artiklassa määrätyssä menettelyssä, joka perustuu kansallisten tuomioistuimien ja unionin tuomioistuimen tehtävien selkeään jakoon, oikeusriidan tosiseikaston arvioiminen kuuluu kansallisen tuomioistuimen toimivaltaan. Unionin tuomioistuimella on siten ainoastaan toimivalta lausua unionin oikeuden tekstin tulkinnasta tai pätevyydestä sellaisten tosiseikkojen perusteella, jotka kansallinen tuomioistuin on sille esittänyt (ks. erityisesti tuomio 16.7.1998, Dumon ja Froment, C-235/95, EU:C:1998:365, 25 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

30 Unionin tuomioistuimen tehtävänä ei ole näin ollen arvioida, aiheutuuko Argosin hakemasta ulkoisen jalostusmenettelyn käyttämisestä haittaa yhteisössä toimivien E85:n tuottajien keskeisille eduille vai ei. Sen tehtävänä on sen sijaan vastata ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen esittämään kysymykseen viimeksi mainitun vahvistamasta siitä oletuksesta lähtien, että näiden tuottajien eduille ei aiheudu vahinkoa.

31 Toiseksi siitä Kreikan hallituksen esittämästä väitteestä, jonka mukaan ulkoista jalostusmenettelyä ei sovelleta aavalla merellä suoritettaviin jalostamistoimintoihin, koska tullikoodeksin 151 artiklan 1 kohdassa vaaditaan, että tällaiset toiminnot suoritetaan tietyssä ”maassa”, on todettava samoin kuin julkisasiamies on katsonut ratkaisuehdotuksensa 46–49 kohdassa, että kun otetaan huomioon erityisesti tullikoodeksin 145 artiklan sanamuoto, kyseistä menettelyä voidaan soveltaa, kun kyseiset toiminnot tapahtuvat unionin tullialueen ulkopuolella. Siten se seikka, että Argosin suunnittelemien toimintojen oli määrä tapahtua avomerellä, ei ole esteenä niiden tullikoodeksin säännösten soveltamiselle, jotka koskevat kyseistä taloudellisesti vaikuttavaa menettelyä.

Asiakysymys

32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään pääasiallisesti, onko tullikoodeksin 148 artiklan c alakohtaa tulkittava siten, että kun käsitellään hakemusta luvan saamiseksi ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiseen, sen arvioinnissa, täyttyvätkö tämän menettelyn soveltamisen edellytyksenä olevat taloudelliset edellytykset, huomioon on otettava paitsi niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat suunniteltujen jalostamistoimintojen seurauksena saatua lopputuotetta vastaavia tuotteita, myös niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat tuotteita, jotka vastaavat sellaisia raaka-aineita tai puolivalmisteita, jotka eivät ole yhteisötavaroita ja jotka on tarkoitettu sekoitettaviksi väliaikaisesti vietyihin yhteisötavaroihin näiden toimintojen aikana.

33 Kyseisen tuomioistuimen mukaan olisi selvitettävä erityisesti, voidaanko 11.5.2006 annetussa tuomiossa Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312, 52 kohta), joka koski tullivalvonnassa tapahtuvaa valmistusta, annettua vastausta soveltaa ulkoiseen jalostamismenettelyyn. Yhteisöjen tuomioistuin totesi nimittäin tässä tuomiossa, että kun tullikoodeksin 133 artiklan e alakohdassa säädettyjä taloudellisia edellytyksiä arvioidaan tullivalvonnassa tapahtuvan valmistuksen käyttämistä varten, huomioon on otettava sekä lopputuotteen markkinat että myös mainitun tuotteen valmistuksessa käytettävien raaka-aineiden markkinoiden taloudellinen tilanne.

34 Tästä on todettava, että – kuten tullikoodeksin 84 artiklasta seuraa – tullivalvonnassa tapahtuva valmistus ja ulkoinen jalostus ovat kumpikin taloudellisesti vaikuttavia tullimenettelyitä. Kummankin menettelyn soveltamiseen vaaditaan tullikoodeksin 85 artiklan mukaan tulliviranomaisten myöntämä lupa. Luvan myöntämisen edellytyksenä on näiden kahden menettelyn osalta erityisesti niiden ”taloudellisiksi” kutsuttujen edellytysten noudattaminen, joista on säädetty tullikoodeksin 133 artiklan e alakohdassa tullivalvonnassa tapahtuvan valmistuksen osalta ja tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa ulkoisen jalostuksen osalta.

35 Taloudellisista edellytyksistä käytetään kuitenkin eri sanamuotoja sen mukaan, mikä menettely on kyseessä. Tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa säädetään nimittäin, että lupa ulkoiseen jalostusmenettelyyn myönnetään ainoastaan, jos ulkoista jalostusmenettelyä koskevan luvan myöntäminen ei haittaa vakavasti yhteisössä toimivien tuottajien keskeisiä etuja. Tullikoodeksin 133 artiklan e alakohdassa säädetään puolestaan, että lupa tullivalvonnassa tapahtuvaan valmistukseen voidaan myöntää ainoastaan, jos edellytykset, joilla menettely voi osaltaan vaikuttaa tavaroiden valmistustoiminnan luomiseen tai ylläpitämiseen unionissa haittaamatta samankaltaisia tavaroita yhteisössä tuottavien keskeisiä etuja, täyttyvät.

36 Käsitteen ”tuottajat” käytöllä tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa halutaan erityisesti osoittaa, että arvioitaessa sitä, täyttyvätkö ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamisen edellytyksenä olevat taloudelliset edellytykset, huomioon olisi otettava pelkästään niiden tuotannonalan toimijoiden keskeiset edut, jotka suorittavat unionissa jalostustoimintoja, jolloin näillä edellytyksillä on rajoittuneempi kohde kuin tullivalvonnassa tapahtuvaa valmistusta koskevilla edellytyksillä, sellaisina kuin yhteisöjen tuomioistuin on tulkinnut niitä 11.5.2006 antamassaan tuomiossa Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312).

37 Tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdan sanamuoto ei ole kuitenkaan yksiselitteinen. Siinä ei nimittäin täsmennetä, mihin markkinoihin niin sanottujen ”tuottajien” toiminta liittyy, eikä sitä, mitä erityisiä seikkoja on otettava huomioon niiden keskeisille eduille mahdollisesti aiheutuvan haitan arvioinnissa. Näin ollen kyseistä säännöstä on tulkittava ulkoisen jalostusmenettelyn systematiikan ja tarkoituksen valossa (ks. vastaavasti tuomio 19.6.1980, Roudolff, 803/79, EU:C:1980:166, 7 kohta ja tuomio 11.5.2006, Friesland Coberco Dairy Foods, C-11/05, EU:C:2006:312, 47 kohta).

38 Tullikoodeksin 145 artiklasta seuraa tältä osin, että ulkoisessa jalostusmenettelyssä voidaan viedä yhteisötavaroita väliaikaisesti unionin tullialueelta jalostustoimintoja varten sekä luovuttaa näissä toiminnoissa saatavia tuotteita, joita nimitetään ”jalostetuiksi tuotteiksi”, vapaaseen liikkeeseen kokonaan tai osittain tuontitullitta. Tullikoodeksin 151 artiklan 1 kohdan mukaan kyseisen menettelyn käyttämisen seurauksena edellä mainituista jalostetuista tuotteista kannettavien tuontitullien määrästä vähennetään niiden tuontitullien määrä, jotka kannettaisiin samana päivänä väliaikaisesti viedyistä yhteisötavaroista, jos ne olisi tuotu unionin tullialueelle maasta, jossa niihin on kohdistettu jalostustoiminto tai viimeisin jalostustoiminto.

39 Tällainen menettely on perusteltavissa kyseisen menettelyn tarkoituksella, joka on välttää se, että jalostusta varten viedyistä tavaroista kannetaan tullia, kun ne tuodaan takaisin unionin alueelle (ks. vastaavasti tuomio 17.7.1997, Wacker Werke, C-142/96, EU:C:1997:386, 21 kohta ja tuomio 2.10.2003, GEFCO, C-411/01, EU:C:2003:536, 51 kohta). Asetuksen N:o 2473/86 johdanto-osan ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee, että lainsäätäjä halusi tämän menettelyn käyttöön ottaessaan ottaa huomioon sen, että unionin yritykset toteuttavat usein taloudellisista ja teknisistä syistä jalostustoimintoja kolmansien valtioiden alueella ennen kuin ne tuovat näin jalostetut tavarat takaisin unioniin.

40 Tästä seuraa, että tällaisen taloudellisesti vaikuttavan tullimenettelyn tärkein tavoite on – kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 67 kohdassa – neutralisoida tiettyjä, unionin tuotannonalalle vahingollisina pidettäviä seurauksia, joka johtuisivat tuontiin ja vientiin liittyvien tavanomaisten tullimenettelyjen soveltamisesta.

41 Tässä yhteydessä ulkoisen jalostusmenettelyn käyttämisen edellytykseksi tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa asetettujen taloudellisten edellytysten tehtävänä on mahdollistaa se, että tulliviranomaiset arvioivat sitä, onko ulkoisen jalostuksen soveltaminen pääasiallisesti edullista mainitulle tuotannonalalle, huolehtimalla siitä, etteivät menettelyn soveltamisesta toimijalle koituvat edut johda muille unionissa toimiville tuottajille aiheutuviin merkittäviin haittoihin. Kyseisiä taloudellisia edellytyksiä on sen takia tulkittava siten, että tulliviranomaiset voivat ottaa kokonaan huomioon tällaiset eturistiriidat unionin tuotannonalalla (ks. analogisesti tuomio 11.5.2006, Friesland Coberco Dairy Foods, C-11/05, EU:C:2006:312, 49 ja 50 kohta).

42 Eturistiriidoista on todettava, että suosiessaan yhteisötavaroiden jalostustoimintojen siirtämistä unionin ulkopuolelle yhteisön toimijalle myönnetty ulkoisen jalostusmenettelyn soveltaminen saattaa vahingoittaa pääasiallisesti tuotannonalan sellaisten toimijoiden keskeisiä etuja, jotka suorittavat unionissa samankaltaisia jalostustoimintoja, eli ulkoisen jalostuksen seurauksena saatua tuotetta vastaavien tuotteiden tuottajien keskeisiä etuja.

43 Pääasiassa kyseessä olevien kaltaisissa olosuhteissa, joissa Argosin suunnittelemat jalostustoiminnot pitävät sisällään, että väliaikaisesti vietyihin yhteisötavaroihin sekoitetaan merkittävä määrä sellaista raaka-ainetta, joka ei ole yhteisötavaraa, eli bioetanolia, ja joissa tästä raaka-aineesta kannettava tulli, jonka suuruus on noin 40 prosenttia tuotteen arvosta, on tuntuvasti korkeampi kuin tulli, joka kannettaisiin tämän toiminnon päätteeksi saadusta jalostetusta tuotteesta, koska E85:stä kannetaan 6,5 prosentin arvotulli, on kuitenkin todettava, että ulkoisen jalostusmenettelyn soveltaminen tällaiseen toimintoon voisi myös haitata vakavasti sellaisten toimijoiden keskeisiä etuja, jotka tuottavat unionissa kyseistä raaka-ainetta.

44 Suorittamalla saman jalostustoiminnon unionin ulkopuolella Argosin kaltainen yhtiö nimittäin voisi tuoda unioniin vastaavan osan tätä samaa raaka-ainetta ja välttyä maksamasta raaka-aineesta kannettavaa tullia, jolla pyritään juuri suojaamaan kyseisiä yhteisössä toimivia tuottajia tällaiselta tuonnilta. Tässä tilanteessa ulkoisen jalostusmenettelyn käyttäminen antaisi kyseistä menettelyä hakeneelle toimijalle lisäedun, joka on se, että toimija saisi osittain vapautuksen jalostetusta tuotteesta kannettavista tulleista, mikä tekisi siten vieläkin edullisemmiksi tällaiset toiminnot, jotka ovat kuitenkin unionissa toimivien tuottajien etujen kannalta epäedullisia.

45 Edellä esitetystä seuraa, että samalla tavalla kuin yhteisöjen tuomioistuin totesi 11.5.2006 antamassaan tuomiossa Friesland Coberco Dairy Foods (C-11/05, EU:C:2006:312), joka koski tullivalvonnassa tapahtuvaa valmistusta, tullikoodeksin 148 artiklan c alakohtaa on tulkittava siten, että sen arvioimiseksi, täyttääkö hakemus luvan saamiseksi ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiseen ne taloudelliset edellytykset, jotka tällaisen jalostusmenettelyn soveltamiselle on asetettu, huomioon ei ole otettava ainoastaan niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeisiä etuja, jotka valmistavat suunniteltujen jalostamistoimintojen seurauksena saatua tuotetta vastaavia tuotteita, vaan myös niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat tuotteita, jotka vastaavat sellaisia raaka-aineita tai puolivalmisteita, jotka eivät ole yhteisötavaroita ja jotka on tarkoitettu sekoitettaviksi väliaikaisesti vietyihin yhteisötavaroihin näiden toimintojen aikana. Tullikoodeksin 148 artiklan c alakohdassa olevaa käsitettä ”yhteisössä toimivat tuottajat” on siten tulkittava niin, että se käsittää nämä eri unionissa toimivat tuottajat.

46 Toisin kuin Argos väittää unionin tuomioistuimessa, tämä tulkinta ei tule kyseenalaiseksi 17.7.1997 annetun tuomion Wacker Werke (C-142/96, EU:C:1997:386) 21 kohdan sisältämän sen toteamuksen perusteella, jonka mukaan mahdollinen poikkeuksellinen tariffitilanne, josta ulkoisen jalostusmenettelyn käyttämistä pyytänyt taloudellinen toimija hyötyy, on tällaisen jalostusmenettelyn mukaiseen järjestelmään liittyvä riski.

47 Edellä mainittuun tuomioon johtanut asia koski nimittäin kysymystä siitä, oliko ulkoista jalostusmenettelyä koskevan järjestelmän kanssa yhteensopivaa se, että kyseisessä asiassa väliaikaisesti viedyistä tavaroista kannettavat tullit olivat suurempia kuin jalostetuista tavaroista kannettavat tullit, joten kyseisen menettelyn soveltaminen olisi mahdollisesti johtanut täydelliseen vapauttamiseen viimeksi mainituista tuotteista kannettavista tuontitulleista, eikä se koskenut – tästä erillään olevaa – kysymystä siitä, mitkä edut voitiin ottaa kyseisen menettelyn soveltamisen edellytyksenä olevien taloudellisten edellytysten tutkinnassa huomioon. Yhteisöjen tuomioistuin ei näin ollen lausunut mainitussa tuomiossa siitä kysymyksestä, voidaanko poikkeuksellisen tariffitilanteen seuraukset ottaa tässä tutkinnassa huomioon vai ei.

48 Tämän tuomion 45 kohdassa olevassa tulkinnassa otetaan huomioon yhteisen maatalouspolitiikan vaatimukset, kuten tullikoodeksin johdanto-osan kolmannessa ja neljännessä perustelukappaleessa vaaditaan (ks. analogisesti tuomio 11.5.2006, Friesland Coberco Dairy Foods, C-11/05, EU:C:2006:312, 51 kohta). On nimittäin muistutettava siitä, että kun SEUT 38 artiklaa ja EUT-sopimuksen liitteessä I olevia nimikkeitä ex 22.08 ja ex 22.09 luetaan yhdessä, bioetanolin tuotanto unionissa on yhteisen maatalouspolitiikan piiriin kuuluva maatalouselinkeino ja tätä tuotantoa suojellaan lähtökohtaisesti näiden tuotteiden tuonnissa unioniin kannettavilla erityisen korkeilla tulleilla. Tämä suoja voidaan siten varmistaa tällä tulkinnalla siten, että siinä suljetaan pois se, että ulkoisella jalostusmenettelyllä suosittaisiin sellaista toimijaa, joka haluaa välttää nämä samat tullit.

49 Esitettyyn kysymykseen on vastattava kaiken edellä esitetyn perusteella, että tullikoodeksin 148 artiklan c alakohtaa on tulkittava siten, että kun käsitellään hakemusta luvan saamiseksi ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiseen, sen arvioinnissa, täyttyvätkö tämän menettelyn soveltamisen edellytyksenä olevat taloudelliset edellytykset, huomioon on otettava paitsi niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat suunniteltujen jalostamistoimintojen seurauksena saatua lopputuotetta vastaavia tuotteita, myös niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat tuotteita, jotka vastaavat sellaisia raaka-aineita tai puolivalmisteita, jotka eivät ole yhteisötavaroita ja jotka on tarkoitettu sekoitettaviksi väliaikaisesti vietyihin yhteisötavaroihin näiden toimintojen aikana.

Oikeudenkäyntikulut

50 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Yhteisön tullikoodeksista 12.10.1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 148 artiklan c alakohtaa on tulkittava siten, että kun käsitellään hakemusta luvan saamiseksi ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamiseen, sen arvioinnissa, täyttyvätkö tämän menettelyn soveltamisen edellytyksenä olevat taloudelliset edellytykset, huomioon on otettava paitsi niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat suunniteltujen jalostamistoimintojen seurauksena saatua lopputuotetta vastaavia tuotteita, myös niiden yhteisössä toimivien tuottajien keskeiset edut, jotka valmistavat tuotteita, jotka vastaavat sellaisia raaka-aineita tai puolivalmisteita, jotka eivät ole yhteisötavaroita ja jotka on tarkoitettu sekoitettaviksi väliaikaisesti vietyihin yhteisötavaroihin näiden toimintojen aikana.

Allekirjoitukset